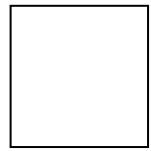

Retouradres: Nassastraat 65,
9675 EN Winschoten

Muldersnijs 2025-1

Adressticker

ISSN 1872-6739

COLOFON

Muldersnijs is het blad voor leden en donateurs van de vereniging Molenwerkgroep Oost-Groningen. KvK no. 40037981.
Het blad verschijnt 4x per jaar en wordt mede mogelijk gemaakt door onze adverteerders.

Bestuur:

Voorzitter: Paul Casteleijn
paul.casteleijn@kpnplanet.nl

Secretaris: Sebastian Boer, Thorbeckelaan 46, 9665 CE Oude Pekela
secretaris@molenwerkgroepoostgroningen.nl

Penningmeester: Chris Stuuat, Elzenhage 29, 9501 ZE Stadskanaal

Leden: Jan Kugel en Jaap Rieks

Bankrekening: **NL55 INGB 0003 0251 39**
t.n.v. Molenwerkgroep Oost-Groningen

De contributie bedraagt € 15,00 per jaar of deel van een jaar.

Graag deze contributie voor 1 april overmaken.

Website: www.molenwerkgroepoostgroningen.nl

Instructeurs:

Molen Edens te Winschoten, Jan Kugel 06-10323438

Molen Dijkstra te Winschoten, Nico Holman 0597-562894

Lessen in bovenstaande molens worden voorlopig gehouden op

Molen De Onrust in Oude Pekela

Molen Weddermarke in Wedde, Hemmo Poppen 06-53372934

Molen de Vier Winden in Pieterburen, Derk Jan Tinga 0595-441389

Molen De Ster in Winsum, Johan van Dijk, 06-41577179

Redactie: Hemmo Poppen

redactie@molenwerkgroepoostgroningen.nl

Het blad wordt afgedrukt toegezonden of op verzoek als PDF per mail toegestuurd.

Aangezien het drukken en versturen van het blad een kostenpost is voor de Molenwerkgroep geven we de voorkeur aan het digitaal versturen. Mocht u daartoe over willen gaan laat het ons dan even weten.

Voorpagina:

Molen 'De Dellen' en de paaltjasker in wintertooi.

Foto: Hans Tiddens; Molendatabase.nl

AGENDA VOORJAARSVERGADERING

MOLENWERK GROEP OOST-GRONINGEN

Oude Pekela, 1 februari 2025.

Aan de leden van de molenwerkgroep Oost-Groningen.

Namens het bestuur nodig ik u uit voor een ledenvergadering op
Dinsdag 11 maart 2025 om 20.00 uur bij Molen Edens in Winschoten

Agenda:

- Opening.
- Vaststelling agenda.
- Notulen ledenvergadering van 5 november 2024.
- Mededelingen.
- Ingekomen stukken.
- Jaarverslag 2024.
- Financieel verslag 2024.
 - Kascontrolecommissie: Willem Huizinga en Joep Gründemann;
- Verkiezing kascontrolecommissie.
- Begroting 2026.
- Verkiezing bestuursleden.
 - Volgens het rooster van aftreden is:
 - Chris Stuit aftredend penningmeester en wel herkiesbaar.
 - Sebastian Boer aftredend secretaris en wel herkiesbaar
 - Eventuele tegenkandidaten kunnen zich opgeven via secretaris@molenwerkgroepoostgroningen.nl of zich voor aanvang van de vergadering melden bij de voorzitter.
- Opleiding.
- Statuten & Huishoudelijk reglement
- Maaldagen 2025
- Excursie
- Volgende vergadering.
- Rondvraag.
- Sluiting.

Met vriendelijke groet,
Sebastian Boer
Secretaris.

1. Opening.

Paul Casteleijn opent de najaarsvergadering en heet een ieder welkom.

2. Vaststelling agenda.

Geen toevoegingen op de agenda

3. Notulen ledenvergadering van 12 maart 2024.

Joep: Notulen: punt 11: landelijk niet 6 weken, maar ongeveer 4-5 maanden na het toelatingsexamen. Opgave voor toelatingsexamen door instructeur is op 1 maart en 1 oktober toelatingsexamens dan in juni en december. Volgens Johan van Dijk zit er nu 3 maanden tussen het toelatingsexamen en het landelijk examen.

Hemmo: AVG: voor aanpassing van het huishoudelijk reglement hoeven we niet langs de notaris, alleen voor aanpassing van de statuten.

Michel: komt terug op het feit dat hij het niet eens is met de uitleg over de extra € 5 als er na 1 april wordt betaald. Digitale herinneringen kosten geen geld.

Chris heeft daarom ook bij de reminders geen verhoging toegepast. Dit is een goed punt voor het huishoudelijk reglement.

4. Mededelingen.

Sinds kort hebben we 3 nieuwe leden, Henk Mulder, Henk Odijk en Mirjam Aalfs. Allen zijn Mio's en volgen de theorie bij onze Molenwerkgroep. Er staan nu 6 molens stil, 4 in het Oldambt en 2 in Westerwolde. Vooruitzichten zijn niet heel positief dat het op korte termijn wordt opgelost. Er is een projectgroep opgestart. Zij komen binnenkort met een aantal handvaten waar de roedes aan moeten voldoen. Deze zal in eerste instantie voor de moleneigenaren interessant zijn, aangezien daar niet altijd de juiste technische kennis aanwezig.

Afmeldingen: Jan van Rijswijk, Kenny Tolboom, Wieke Duinmeijer, Martijn Klein Jan Hazelhof, Jacqueline Sollart, Derk Jan Tinga, Gijsje Stephanus en Astrid van Erp

5. Ingekomen stukken.

Dankwoord van mevr. Bezema n.a.v. jubileum

6. Jaarrekening en begroting

Chris presenteert de cijfers over 2023 en 2024. In de voorbereiding op de voorjaarsvergadering is het niet helemaal goed verlopen, waardoor er geen decharge aan het bestuur kon worden verleend. Inmiddels heeft Chris de cijfers over 2023. opnieuw opgezet en verwerkt. Willem en Joep hebben de cijfers doorgenomen en geen afwijkingen kunnen constateren. Bij deze dan ook de oproep om het bestuur decharge te verlenen.

In de voorjaarsvergadering van 2025 komen de definitieve cijfers over 2024 en een vooruitblik naar 2026.
De post “bestuurskosten” valt hoger uit. Dit omdat het een gecumuleerd bedrag is van de gedeclareerde kilometerkosten. Dit punt nemen we mee in het aankomende huishoudelijk reglement.

7. Opleiding.

Sjoerd van Soelen en Martijn Klein zijn geslaagd. Gerard Gerth blijft lid, maar staakt voorlopig de opleiding.

Aangezien de molens in Winschoten stil staan, is de praktische opleiding verplaatst naar Oude Pekela.

Van de club “Edens” zijn op dit moment de volgende Mio`s actief: Chris Stuu, Astrid van Erp, Patrick Dusseljee & Gijsje Stephanus
Van de club “Dijkstra” gaat het om de volgende Mio`s: Rento Klunder en Fokko Nienhuis.

Twan de Vries staat in de startblokken om te starten met de opleiding.
Daarnaast nog 3 Mio`s die alleen de theorie gaan volgen en de praktische opleiding genieten aan de Helper: Henk Mulder, Henk Odijk en Mirjam Aalfs

14 december staat er weer een toelatingsexamen gepland op de Korenbloem in Vriescheloo. Chris zal hier aan deelnemen.

8. Stilstand molens/bezetting

Wij vinden dat molenaars niet stil mogen zitten en we kijken naar de mogelijkheden om een ieder de kans te geven om bij een stilstaande molen op een andere molen mee te kunnen draaien.

9. Maaldagen 2025.

Graag aanvullingen doorgeven aan het huidige overzicht. Zodra het overzicht definitief is, zal het ook op de website worden geplaatst.

10. Excursie.

Hemmo laat een presentatie zien van een mogelijk plan voor de komende excursie. Geplande datum is zaterdag 5 april. Het thema voor dit jaar is “Water” en we zullen een aantal molens bezoeken in Friesland. Er worden 2 varianten gepresenteerd waarbij aan 1 variant een bootreis is toegevoegd. Aansluitend zullen we ook het gemaal in Lemmer bezoeken. De bijbehorende kosten worden besproken. Naar aanleiding hiervan gaan Chris en Hemmo de molens bezoeken en overleggen wat de mogelijkheden zijn. Een volgende update zal op de nieuwjaarsvisite worden gegeven.

11. Jubileum.

Korte terugblik op het jubileum. Door een ieder erg positief ervaren. Broodplank is bij de meeste leden in het bezit. Voor de degene die hem nog niet heeft, zullen we kijken hoe we dit gaan regelen.

Aan het einde van het jaar zal er een speciale editie van Muldersnijs worden uitgegeven. Iedereen kan hier aan bijdragen door een stuk kopij in te leveren. Een aantal stukken moeten nog worden aangeleverd. Vervolgens zal Hemmo het samenstellen op A4 formaat en laten drukken.

12. Volgende vergadering.

De volgende voorjaarsvergadering staat gepland op dinsdag 11 maart 2025, de najaarsvergadering op dinsdag 28 oktober 2025.

Nieuwjaarsvisite staat gepland op zaterdag 4 januari 2025.

13. Rondvraag.

Michel: een aantal studenten hebben 2 jaar geleden een onderzoek gedaan naar de toekomst van de Molenwerkgroep. Wat is de status hiervan? Door de werkzaamheden en bestuurswisselingen van afgelopen jaar is het niet de grootste prioriteit geweest. Plan is om hier komend jaar verder mee te gaan. Elementen uit de plannen worden al gebruikt, echter kunnen we er nog meer gebruik van maken.

Op de volgende vergadering het punt PR weer op de agenda zetten.

Jaap: in 2025 heeft Winschoten 200 jaar stadsrechten. Welke rol gaan we hier als Molenwerkgroep in spelen?

Adrie: De Onrust bestaat volgend jaar 175 jaar. Gaan nadenken over een actie en komen hier op terug.

Willem: Jaartheme voor de Hollandsche Molen voor 2025 is de Molenbiotop.

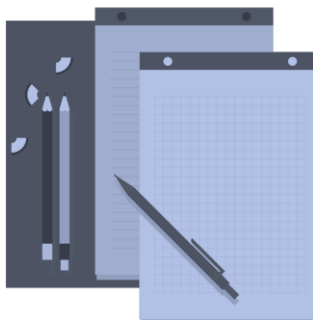
Doel is ook om overheden te informeren wat het belang hiervan is.

Jan: kijkt nog naar de theorieplanning voor komend seizoen.

14. Sluiting.

Met dank voor ieders inbreng sluit de voorzitter de vergadering exact om 22.03 uur.

Sebastian Boer
Secretaris

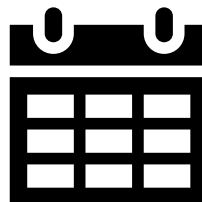

Vereniging Molenwerkgroep Oost-Groningen

Op 1 januari 2024 had de Molenwerkgroep 71 leden en op 31 december 76 leden. Er hebben in 2024 zich 5 nieuwe leden aangemeld en niemand heeft zijn of haar lidmaatschap opgezegd.

Van de 76 leden hebben ongeveer tweederde het getuigschrift van vrijwillig molenaar. Voor het overige bestaat het ledenbestand uit personen die de opleiding volgen of sympathiseren met de Molenwerkgroep.

De Werkgroep leden bemensen ongeveer 30 molens verdeeld over de volledige provincie Groningen.

Het bestuur had eind 2024 de volgende samenstelling:

Voorzitter	: Paul Casteleijn uit Stadskanaal
Secretaris	: Sebastian Boer uit Oude Pekela
Penningmeester	: Chris Stuuut uit Stadskanaal
Opleidingen	: Jan Kugel uit Nieuwolda
Lid	: Jaap Rieks uit Blauwestad

De kascommissie bestond uit Joep Gründemann en Willem Huizenga.

Ons lid Willem Huizenga, molenaar te Usquert, vele jaren voorzitter/bestuurslid van het Gilde, afdeling Groningen, verkreeg begin juni een koninklijke onderscheiding.

Onze leden Gerard Murriss en Dirkjan Tinga mochten in 2024 hun 45-jarig jubileum als molenaar vieren.

De Molenwerkgroep Oost-Groningen vierde in 2024 haar 50-jarige bestaan als vereniging van molenaars voor molenaars.

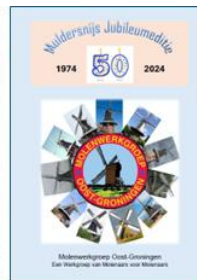
Op 19 oktober 1974 namen enkele molenliefhebbers in het Oost-Groningse het initiatief het behoud van de kennis van de molens en het bedrijven door molenaars met het geven van molenaarsopleidingen te willen stimuleren en behartigen.

Oorspronkelijk gestart onder de vleugels van het Instituut Voor Natuurbescheringseducatie (IVN), enkele jaren later met een eigen identiteit en statuten verdergegaan als Molenwerkgroep Oost-Groningen.

De Werkgroep trapte het jubileumjaar af tijdens de drukbezochte nieuwjaarsvisite op 6 januari in molen de Edens te Winschoten.

De Werkgroep heeft gedurende het gehele jaar bij al haar gebruikelijke jaarlijkse activiteiten aandacht besteed aan het 50-jarige bestaan.

Exact 50 jaren later, wederom op 19 oktober vierden we met een ruime groep leden en de partners ons jubileum tijdens een gezellige middag in het Land's Huys te Bourtange. Vele van onze leden zijn al heel lang lid en vele herinneringen kwamen weer boven en werden onderling gedeeld.

Halverwege de middag werden de eerste 50 jaren afgesloten en de volgende (50) jaren ingeluid met een stevige knal van een historisch kanon midden op het plein van de vestiging.

Het jubileumjaar werd afgesloten met een speciale editie van Muldersnijs. De beide ledenvergaderingen in maart en november vonden weer plaats in ons eigen thuishonk, molen de Edens te Winschoten. Het bestuur kwam in 2024 vijfmaal bij elkaar.

De Molenwerkgroep Oost-Groningen is juridisch gezien een Vereniging met notarieel vastgelegde statuten. De Werkgroep moet voldoen aan de wettelijke regels voor verenigingen in Nederland, waaronder de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Het bestuur heeft in de laatste maanden van 2023 de AVG voor de Werkgroep en haar leden uitgewerkt in enkele elkaar aanvullende documenten. In het eerste kwartaal van 2024 is alle leden gevraagd deze documenten te beoordelen en te tekenen.

In 2024 vond de excursie plaats op zaterdag 13 april, goed georganiseerd door Chris Stuuat en Hemmo Poppen.

Tijdens deze excursie hebben 39 deelnemers een viertal molens bezocht in de regio Twente en de Achterhoek. Achtereenvolgens waren dit de Wissinks molen te Usselo, de Oostendorper watermolen te Haaksbergen, waar ook de gezamenlijke lunch werd genuttigd, de Hollandsche Molen te Neede en de Bataaf te Winterswijk.

Op alle molens werden we gastvrij ontvangen en mochten we de molen volledig bekijken.

De molenaars van onze Werkgroep ondersteunen de eigenaren van de betrokken molens met het behoud van hun bezit. De molens worden verantwoord bedreven en noodzakelijke aandacht en onderhoud worden in goed overleg met de eigenaar inhoud gegeven en begeleid. De Werkgroep leden helpen elkaar onderling met aanwezige vragen en werkzaamheden op de molen.

De molens in Nederland blijven geconfronteerd worden met afkeur van stalen gelaste roeden met als gevolg het niet meer met deze molen mogen draaien. Ook in 2024 hadden de molenaars van de Werkgroep te maken met stilstaande molens.

De Vier Winden te Pieterburen, de Onrust te Oude Pekela en de Weddermarke te Wedde konden gelukkig in 2024 weer in bedrijf worden genomen.

De Edens te Winschoten en de Udema's te Ganzedijk stonden vanaf midden 2023 al stil. Helaas werden in 2024 de roeden afgekeurd van de Dijkstra en de Berg, beiden te Winschoten en ook de Veldkamp te Bellingwolde en de Nieman te Veelerveen.

Een afkeur betekent een stilstand van 1-2 jaar afhankelijk van de snelheid van opvolging door de eigenaar van de molen. De betrokken molenaars 'verliezen' voor deze periode hun mogelijkheden 'hun molens' te draaien en dit doet pijn. Binnen de Werkgroep proberen we de betrokken molenaars zo goed mogelijk te betrekken bij de wel draaiende molens.

De Werkgroep heeft in 2024 goede contacten kunnen onderhouden met de gemeentes Oldambt, Westerwolde en Pekela en het Waterschap Hunze & Aa's, ook bedoeld om de voortgang te bespreken van de stilstaande molens.

In 2024 werden Gilde molenopleidingen verzorgd door onze volgende leden:

- Johan van Dijk Instructeur
- Nico Holman Instructeur
- Jan Kugel Instructeur
- Hemmo Poppen Instructeur
- Dirk-Jan Tinga Instructeur

Door de stilstanden van de Edens en Dijkstra konden we gelukkig overschakelen naar de Onrust te Oude Pekela. Door in meerdere dagdelen te gaan draaien konden de praktische lessen voortgang blijven vinden. In de wintermaanden werden door de instructeurs twee keer per maand op de zaterdagmorgen theorielessen gegeven in Molen Edens. Dit jaar waren er totaal 11 Molenaars in Opleiding.

Twee leden, Martijn Klein en Sjoerd van Soelen, zijn in oktober op de Hazewind te Gieten geslaagd voor het examen van de Hollandsche Molen. Ons bestuurslid Chris Stuuat slaagde nog in 2024 voor het proefexamen op de Korenbloem te Vriescheloo.

Tijdens de Nationale Molendagen op 11 en 12 mei, het Groninger molenweekend op 15 en 16 juni en de Open Monumentendagen op 14 en 15 september waren de leden van de Molenwerkgroep actief en draaiden de molens in Groningen.

Veel van onze leden hebben met veel plezier in 2024 scholenkinderen de molens laten zien en hebben verteld over het korenmalen en het vijzelen van water. De kinderen konden veelal ook zelf kennis maken en werken met beschikbare demonstratiemodellen.

In de weekenden van mei tot en met oktober werd volgens het rooster van de open maaldagen van de molenwerkgroep gedraaid. Daarnaast draaien veel molenaars al of niet op vaste dagen met grote regelmaat hun molen.

In 2024 hebben we ons gezicht op meerdere plekken in de molen buitenwereld laten zien. We woonden de ledenvergaderingen bij van het Gilde Groningen, de jaarvergadering van de Hollandsche Molen te Zwolle en leden bezochten ook de molencontactdag van de Hollandsche Molen te Soest. Een bijeenkomst van het Platform van Eigenaren van Groninger Molens is op uitnodiging ook bijgewoond.

De Molenwerkgroep heeft samen met Erfgoedpartners Groningen en de Gilde afdeling Groningen in 2024 de tweede editie van 'Groninger Wind' georganiseerd. Op de donderdag 10 oktober kwamen ongeveer 60 molenliefhebbers bij elkaar in de Cazemierboerderij te Tolbert. Ook kon de enkele kilometers verder gelegen Nieberter molen worden bezocht. Het doel van het evenement was het stimuleren van een breder Groninger molen-netwerk, het uitwisselen van kennis en ervaringen en het herkennen en ontplooiën van gezamenlijke initiatieven voor de molentoeekomst. Na afloop is afgesproken in 2025 proberen te komen tot een gezamenlijke toekomstige visie voor de molens in Groningen.

Wij zijn en blijven een groep enthousiaste en actieve Molenaars die de onderlinge passie delen regelmatig een oude historische Nederlandse windmolen te willen laten draaien en bedrijven in de regio Oost-Groningen en ook daarbuiten.

Het verenigingsblad "Muldersnijs" is dit jaar 4 keer verschenen met interessante artikelen onder redactie van Hemmo Poppen. De laatste Muldersnijs van 2024 is een speciale jubileum-editie geworden, die enthousiast is ontvangen bij onze leden en een groter aantal relaties.

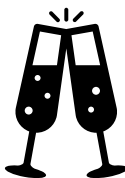
Op de Whatsapp groep van de Werkgroep werden weer vele wetenswaardigheden tussen de aangesloten groepsleden uitgewisseld.

Onze website www.molenwerkgroepoostgroningen.nl, bijgehouden door Joep Gründemann, blijft een belangrijke bron van informatie, ook voor niet leden.

Winschoten, 27 januari 2025

Het bestuur

2024

2025

VAN DE VOORZITTER

Nog even omzien naar ons 50 jarige jubileum in 2024. We kunnen naar mijn mening terugkijken op een geslaagd jubileumjaar. De jubileumbijeenkomst in oktober te Bourtange werd druk bezocht door onze leden, veelal met partner. Veel herinneringen zijn onderling aangehaald. De speciale uitgave van Muldersnijs is enthousiast ontvangen en we kregen complimenten uit een bredere kring van molenbetrokkenen. Ik dank, mede namens het bestuur, eenieder die heeft bijgedragen ons jubileumjaar tot een succes te maken.

Onze Werkgroep is de laatste maanden gegroeid naar 76 leden. We heten Mirjam Aalfs, Henk Odijk, Henk Mulder en Jaap Bijleveld welkom. Zij zijn allen enthousiast bezig met de opleiding. Ons totale ledenaantal van de 50 jaren staat op dit moment op 249. Dit betekent dat we op de kortere termijn ons 250^e lid tegemoet kunnen zien. We zullen gepast aandacht hieraan besteden.

Joep Gründemann gaf recent aan zijn werkzaamheden voor onze Molenwerkgroep website te willen overdragen aan een nieuwe beheerder. Joep

heeft circa 13 jaar geleden de website zelf opgezet en ook al die tijd in de lucht gehouden. Een groot compliment is op zijn plaats voor deze lange tijd en alle inspanningen.

Sebastian Boer, onze Werkgroep-secretaris heeft aangegeven deze werkzaamheden te willen overnemen. Het bestuur denkt nog na of het misschien verstandig is deze 'job' met enkele personen in te vullen, de benodigde tijdsinspanning kan worden gedeeld en ook vakantie periodes zijn gemakkelijker overbrugbaar.

Met enige vertraging dank ik onze oude penningmeester Cees Nanninga nog in deze Muldersnijs voor zijn eerdere werkzaamheden. Chris Stuit, onze nieuwe penningmeester, is inmiddels volledig 'on stream', het resultaat zullen jullie kunnen zien op de ledenvergadering in maart.

Alle benodigde stukken, waaronder ons Jaarverslag over 2024, voor de ledenvergadering op dinsdag 11 maart op de Edens in Winschoten zijn in deze Muldersnijs opgenomen.

Goed nieuws is er over de Edens te Winschoten. De gemeente Oldambt heeft gelden ter beschikking om de molen van een nieuw gevlucht te voorzien. Doel wordt de molen weer met het 200 jarige jubileum van de plaats Winschoten in augustus te kunnen laten draaien – en dit moet kunnen lukken. In de volgende Muldersnijs kunnen we mogelijk iets zeggen over de aanpak van een 2^e Oldambter molen.

Onze huidige opleidingsmolen de Onrust te Oude Pekela bestaat 175 jaar in 2025. Samen met de gemeente Pekela bereiden de molenaars, ook geholpen door de Werkgroep, een feestdag voor, waarschijnlijk in de juli-periode. Meer informatie komt nog wel.

Chris Stuit en Hemmo Poppen zijn inmiddels druk met de organisatie van de jaarlijkse excursie op 5 april. De dag ziet er schitterend uit met bezoeken aan 3 molens en een stoomgemaal in Friesland. In deze waterprovincie wilden we natuurlijk ook nog een einde varen. Met de inschrijving ging het zo hard dat een 'stop' moest worden ingesteld. Een 44 tal gelukkigen past al in de bus en meerdere staan al op een wachtlijst.

De organisatie van 'Groninger Wind', in samenwerking met Erfgoedpartners Groningen en de Gilde Afdeling Groningen is inmiddels al opgestart. De voorlopige datum wordt de donderdag 9 oktober, we hebben besloten dit jaar een middagprogramma aan te bieden. We houden jullie op de hoogte. Ik zou bijna vergeten dat we ook nog de molens laten draaien. Wat me opviel in januari is dat op al mijn zondagse draaidagen de wind niet echt meewerkte.

Windkracht 2+ was standaard, met 20-30 enden en volle zeilen moest je maar tevreden zijn. Wat meer 'reuring' op de molen zou ik niet erg vinden. Op naar een mooi draai-seizoen.

Met vriendelijke groet
Paul Casteleijn

GESLAAGDEN MET HUN GETUIGSCHRIFT

Op 4 oktober hebben Sjoerd van Soelen en Martijn Klein met succes hun examen voor het molenaarsgetuigschrift afgelegd.

Ze deden dat op een dag met veel zon en weinig wind op de molen 'De Hazewind' in Gieten.

Op de algemene ledenvergadering van de vereniging 'De Hollandsche Molen' op 1 februari in Soest kregen ze het getuigschrift uitgereikt. Martijn kon daar helaas niet bij zijn dus hij kreeg het via de post opgestuurd.

Een recordaantal van 110 mensen kregen het getuigschrift van geslaagde molenaar uitgereikt. In de twee examenrondes van 2024 gingen 118 kandidaten (ook een record) op 33 verschillende molens in Nederland op voor hun examen. Dat leverde uiteindelijk 95 geslaagde windmolenaars en 15 geslaagde watermolenaars op. Daarvan dus 2 opgeleid binnen de molenwerkgroep Oost-Groningen.

Beikes Schilderswacht bv

Vastgoed onderhoud & beheer

T. 0597-43 21 80

www.beikesschilderswacht.nl

www.beikesschilderswacht.nl

NIEMAN

MOLENBOUW

ONDERHOUD • RESTAURATIE

Bezoekadres Wierumerschouwsterweg 17
9774 TE Adorp

Postadres De Overtoom 80
9613 CL Meerstad

niemanmolenbouw@gmail.com
+31(0)620414397

EXCURSIE MOLENWERK GROEP OOST-GRONINGEN 2025

Ook dit jaar is er weer een excursie georganiseerd. Deze keer bezoeken we molens in Friesland. En als je denkt aan Friesland dan denk je ook aan water en boten.

We hebben een aantal varianten van de excursie uitgezocht en daar een prijskaartje aan gehangen.

De duurste versie is, en hoe kan het ook anders, een tocht met een boot van de ene molen naar de andere.

We hadden als organisatoren niet gedacht dat er massaal gekozen zou worden voor de duurdere variant, maar het is er toch van gekomen.

De groepsgrootte is 43 personen en dat willen we ook zo houden om een te grote toestroom naar molens te voorkomen. Het betekent wel dat er een aantal op de reservelijst zijn komen te staan. Mochten er nog deelnemers door wat voor reden genoodzaakt zijn om af te melden kunnen er nog wat instromen.

We starten zoals gewoonlijk in Winschoten bij molen Berg en hebben deze keer ook weer gekozen om met Deiman tours, de buurman van molen Berg, te reizen.

Onderweg hebben we een 2^e opstapplaats bij de P&R Hoogkerk naast Van der Valk. Daarna rijden we door naar Joure.

foto Google Streetview

Aan de Slachtedyk naast de fabriek van Douwe Egberts ligt De Simmerwille. Een partyboot die ruimte biedt aan 140 personen, maar de exploitanten Jelmer en Mia hebben besloten om met maximaal 80 personen te gaan varen. Dus we hebben de ruimte.

In eerste instantie worden we overgezet naar de andere kant van het water waar de 'Groene molen' staat. Het is een Spinnekop/stellingmolen waar Bauke Bos molenaar is en er zeer enthousiast over kan vertellen.

Tijdens het bezoek aan de molen is er koffie/thee en oranjekoek op de boot. Nadat we deze molen hebben bekeken varen we door het Friese landschap richting Woudsend. Deze tocht duurt waarschijnlijk 2 uur.

Onderweg nuttigen we de lunch ook op de boot.

We verwachten tussen half 1 en 1 uur in Woudsend aan te komen.

We gaan dan van de boot en een ieder is vrij om de beide molens 'De Jager' en 'tLam' te bezoeken. De molenaars zijn op de hoogte dat we komen.

Om 3 uur wordt een ieder weer verwacht bij de bushalte bij de supermarkt Spar in het centrum van het dorp.

We vertrekken dan met de bus naar Lemmer alwaar we een bezoek brengen aan het Wouda gemeaal. We krijgen daar een film en een rondleiding.

De film start om half 4 dus het is echt noodzakelijk dat we om 3 uur uit Woudsend vertrekken. Bij de deelnamebevestiging en het betaalverzoek heeft een ieder het programma gekregen. Neem dat mee. Daar staan alle gegevens in.

*De Groene Molen, foto Ronald Bakker
Molendatabase.nl*

*De Jager, foto Arjan Reekers
Houtzaagmolendejager.nl*

't Lam, foto molenhetlam.nl

Wouda gemaal, foto woudagemaal.nl

De poldermolen staat al vanaf 1801 aan de Hoeksmeersterweg 10 in Garrelsterweer (Hoeksmeer), dus alweer 224 jaar oud. Sinds de laatste professionele molenaar Rienk van der Veen in 1981 stopte met z'n werk werd de molen draaiende gehouden door enthousiaste vrijwilligers van het Gilde van Molenaars. De molen maakt deel uit van de Stichting De Groninger Poldermolens. Beheerder met zorg voor het onderhoud van 17 poldermolens en 1 korenmolen.

Foto Harmannus Noot

GROOT ONDERHOUD EN RESTAURATIE: Na maar liefst 30 jaar werd het hoog tijd voor groot onderhoud. Vooral de roeden en de houten vijzel hadden dringend een opknabbeurt nodig. De vijzel moest sowieso vervangen worden, die had zich in **2019** al stukgedraaid.

Voor de molen werd een GRRG-subsidie aangevraagd en dat werd toegezegd. GRRG= subsidie Groot Onderhoud en Restauratie Rijksmonumenten Groningen.

Eind **2023** zijn de roeden er af gehaald en de oude vijzel er uit getild met een kraan. Vervoerd met een dieplader en afgeleverd naar molenmaker A. Doornbosch en de roeden naar firma Nieman/Bremer beide werkplaatsen gelegen in Adorp.

2024:

De houten vijzel werd nieuw gemaakt van Azobè van 10 meter lang. De oude “Buurma” buitenroede werd afgekeurd, een nieuwe Nieman/Bremer werd gemaakt.

De binnenroede “Groot-Wesseldijk” werd goedgekeurd en opgeknapt. Beide zijn 20 meter lang.

Voor zulk vakwerk kun je allen maar respect hebben!

Een bijzonder moment was om te zien dat de chauffeur met z'n lange dieplader zonder moeite een haakse bocht kan maken, mede dankzij de meedraaiende wielen.

Voor ons molenaars was het een naar en kaal gezicht om alleen de molenromp te zien.

Het goede nieuws was dat vaklieden aan het werk gingen. En het was leuk en interessant om de vorderingen te volgen door bezoeken te brengen aan de beide werkplaatsen in Adorp.

In **2024** deden we evengoed regelmatig de deur van de molen open alleen al voor klein onderhoud te doen binnen en buiten , gras maaien e.d. Desondanks mochten toch nog zo'n 85 bezoekers ontvangen. Waaronder de deelnemers van de traditionele wandellampionnentocht van Garrelsweer georganiseerd door dorpsbelang. Dit jaar werd op **27** december de tocht in dikke mist gelopen ,maar de heerlijke stampotten in het dorps huis maakten alles weer goed. Een bijzonder onderzoek was in dat er houtboorstalen zijn gehaald uit oude balken zoals korbelen, legeringsbalken en achtkantstijlen door een firma gespecialiseerd in dendrochronologisch onderzoek.

Het hout bleek afkomstig uit de Baltische Staten en Rusland rond **1750!** Dit gaf ons weer meer inzicht in de geschiedenis van de Meervogel.

In juni werd de nieuwe houten vijzel als eerste teruggeplaatst.

Eind november werden de nieuwe roeden gestoken op een dag waarop een storm al was voorspeld op de middag met windstoten. Gelukkig verliep alles volgens plan en met de roeden in het wickenkruis begon de molen weer langzaam op een molen te lijken.

Op vrijdag 27 september **2024** was de officiële opening al gepland voor de 5 gerestaureerde poldermolens van onze stichting SDGP.

Te weten " de Jonge Held" in Groningen, "Koningslaagte" te Zuidwolde, "de Langelangster "in Garmerwolde, de" Noordermolen "te Noorddijk," "de Meervogel "in Hoeksmeer.

De heringebruikname vond plaats bij " de Jonge Held" het was een feestelijke gebeurtenis , het weer koud en stormachtig, maar de stemming was opperbest.

2025

Geduld is een schone zaak, in januari is de molenmaker nog geregeld bezig met de laatste werkzaamheden. Zodra alles in orde is, hopen wij de molen weer als vanouds te kunnen laten draaien en malen .

Mvrgr. Wieke Duinmeijer mulder op de Meervogel.

ALHOF

bouwkundig adviesbureau

» » » uw bouwkundig adviseur

gespecialiseerd in monumenten

raag vrijblijvend een brochure aan

<ul style="list-style-type: none">▶ constructieberekeningen▶ ontwerp en tekenwerk▶ inspecties en bouwkundig rapportages▶ bouwfysica▶ vergunningaanvraag en bouwbegeleiding	<table style="width: 100%; border: none;"><tr><td style="width: 50%;">Dorpsstraat 22</td><td style="width: 50%;">tel : 0597 - 530 838</td></tr><tr><td>9699 PH Vriescheloo</td><td>fax : 0597 - 530 858</td></tr><tr><td>alhof@planet.nl</td><td>mobiel : 06 - 12 371 163</td></tr></table>	Dorpsstraat 22	tel : 0597 - 530 838	9699 PH Vriescheloo	fax : 0597 - 530 858	alhof@planet.nl	mobiel : 06 - 12 371 163
Dorpsstraat 22	tel : 0597 - 530 838						
9699 PH Vriescheloo	fax : 0597 - 530 858						
alhof@planet.nl	mobiel : 06 - 12 371 163						

HET BEREKENEN VAN DE SABELIJZERKRACHT

Uit Gildebrief 96-1 door Alan Kuilder

In de Gildebrief van 1996 vond ik (Hemmo Poppen, red.) een interessant verhaal over de krachten die gepaard gaan met het vangen van een molen. Het was even puzzelen. Op de website van het Gilde kun je alle gildebrieven opvragen. Alleen er ontbrak een pagina. Gelukkig heb ik nog een hele stapelgildebrieven in de molen staan en kon dus het hele artikel terugvinden. Met dank aan wijlen Bé Oomkens die zijn voorraad met tijdschriften aan ons heeft nagelaten.

Hierbij dan het eerste deel over het wegen van de vangbalk.

Om meer te kunnen zeggen over het gedrag van de vang tijdens het afremmen van de molen moet je redelijk nauwkeurig weten hoe groot de sabelijzerkracht is. De sabelijzerkracht geeft namelijk de vereiste voorspanning op de vangstukken die bepalend is voor de totale remprestatie die ze met elkaar kunnen leveren. Hoe meer voorspanning er op de “remblokken” van de vang wordt gezet hoe straffer deze het gevluicht in hun greep houden en het draaien van de molen beletten. Maar ook de extra kracht die daarbij wordt opgewekt in alle overige onderdelen, die betrokken zijn bij het afremmen van de molen, groeit naarmate de voorspanning van de vang toeneemt. Het zomaar lukraak verzwaren van de vangbalk is dan ook af te raden. Er zal vooraf terdege bekeken moeten worden of de onderdelen van de vang de gevolgen van al dat extra gewicht wel zullen kunnen verdragen.

Hieronder volgt een korte beschrijving van twee eenvoudige methoden om op een windstille dag boven in de kap de sabelijzerkracht eens even te gaan “wegen”

Veerunster.

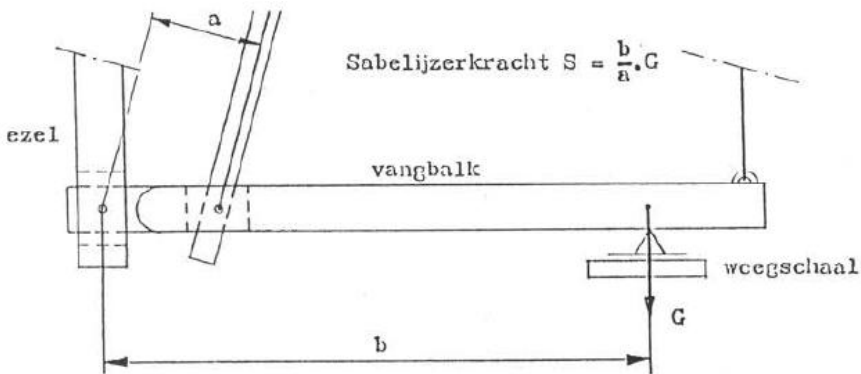
De eerste en tegelijkertijd ook meest directe methode is het wegen van de sabelijzerkracht met behulp van een veerunster. Daarvoor wordt het lange sabelijzer van de vang gedemonteerd en door een liefst geijkte veerunster vervangen. Uiteraard moet dan eerst de vangbalk een eindje worden opgekrikt om de spanning van het sabelijzer af te halen. Als alles klaar is moet de krik onder de vangbalk langzaam helemaal worden teruggedraaid. Op de schaal aanduiding van de veerunster wordt dan direct zichtbaar hoeveel kracht er bij het opleggen van de vang en het sabelijzer wordt ontwikkeld. Tijdens het opleggen van de vang zal de veerunster een flink eind worden uitgerekt. De vangbalk kan daardoor een stuk lager komen te hangen dan in een normale situatie met het sabelijzer op zijn plaats. Door wat met de hoogte van de ophanging van de veerunster aan het sabelstuk te experimenteren kan men ervoor zorgen dat de vangbalk op normale werkhoogte hangt als de krik helemaal is vrij gedraaid. Als de vangbalk namelijk niet in de normale werkstand hangt komt er door de veerunster aangegeven kracht namelijk niet

overeen met de werkelijke sabelijzerkracht. Deze meetfout wordt groter naarmate de positie van de vangbalk meer van de normale werkstand afwijkt. Het is dus van belang dat men meet bij de normale werkstand

Weegschaal

soms zal het niet mogelijk zijn om de meting van de sabelijzerkracht met een veerunster uit te voeren. Bijvoorbeeld wanneer er geen veerunster met het goede meetbereik en bruikbare afmetingen voorhanden is of wanneer men op andere problemen stuit. Er is namelijk nog een tweede mogelijkheid om de sabelijzerkracht te wegen. In zo'n geval kan men gebruik maken van een weegschaal. De krik is ook dan weer nodig.

De meting werkt als volgt:

Men zet de krik op de weegschaal en leest het gewicht ervan af. Vervolgens plaatst men de weegschaal met de krik erop onder het achtereind van de vangbalk. Men meet de afstand 'a' en 'b', zoals aangegeven in de figuur, en draait daarna de krik omhoog tot men de lunsbout, die het sabelijzer met de vangbalk verbindt, eruit kan trekken. (Wel even met het bekende krijtje op het sabelijzer de originele stand aangeven voor het later terugplaatsen van de lunsbout) Daarna draait men de vangbalk weer terug in horizontale stand en noteert men het gewicht dat de weegschaal aangeeft. Op dat gewicht brengt men het gewicht van de krik in mindering. Wat resteert is het nettogewicht van de vangbalk. Volgens de bij de figuur vermelde formule bepaalt men vervolgens de sabelijzerkracht.

Een rekenvoorbeeld kan één en ander verduidelijken.

Stel: men heeft de weegschaal langs de waterpaslijn gemeten op een afstand van 200 cm van de scharnierpen in de ezel onder de vangbalk geplaatst (dit is de afstand 'b' uit de figuur). Vervolgens meet men haaks op het sabelijzer de afstand 'a' tussen het sabelijzer en de daaraan evenwijdige werklijn, die door het scharnierpunt in de ezel loopt en vindt daarvoor 40 cm. De weegschaal geeft een gewicht van 105 kg aan terwijl de krik alleen 5 kg weegt. Het

nettogewicht van de vangbalk is dus 100 kg. De sabelijzerkracht 'S' bedraagt derhalve 200 gedeeld door 40 x 100 is 500 kg. Het sabelijzer trekt dus voortdurend met een gewicht van 500 kg aan het sabelstuk. Anders gezegd: de vang heeft een voorspanning van 500 kg.

Meetfouten.

Deze methode lijkt misschien wat omslachtiger dan de eerste. Het resultaat is echter hetzelfde. Ook hierbij kan een meetfout ontstaan, en wel door precies dezelfde oorzaak als bij de eerste methode: het niet horizontaal hangen van de vangbalk tijdens de meting. En ook in dit geval is de meetfout groter naarmate de stand van de vangbalk meer afwijkt van de horizontale stand. Ook hier is het dus belangrijk, dat de vangbalk zorgvuldig waterpas wordt gezet, voordat de weegschaal wordt afgelezen. Verder moet ook bij deze methode het sabelijzer losgekoppeld zijn van de vangbalk.

Praktische bijkomstigheden:

De zojuist beschreven methoden om de sabelijzerkracht te meten hebben als prettige bijkomstigheid, dat de invloed van de gewichten van vangtouw, vangketting, wipstok en de ketting van wipstok naar vangbalk automatisch worden verrekend. Het is dus mogelijk om op een simpele manier en zonder al te veel rekenwerk de grootte van de kracht in het sabelijzer van jouw molen te bepalen. Een mooi karweitje voor een windstille dag dat in circa 20 minuten kan worden geklaard. Je legt daarmee in korte tijd een goede basis voor de latere berekening van de krachten in de onderdelen van de vang.

Zo wordt het bijvoorbeeld mogelijk om, als dat gezien de matige remprestaties van de vang nodig is, te beoordelen of verder verzwaren van de vangbalk nog wel verantwoord is zonder het gevaar te lopen dat je de vang op het zwakste punt met een zware dreun finaal doormidden trekt bij de eerste de beste keer dat er weer echt zwaar mee gevangen moet worden.

Volgende keer het berekenen van de trekkrachten op de vangblokken en maanijzers.

Koning
MOLENZEILEN

- *Nieuwe zeilen*
- *Reparaties*
- *Touwwerk*

Jelle Koning
Tel. +31 6 15107316
info@koning-molenzeylen.nl

www.koning-molenzeylen.nl

Breaking news: Vlak voor het ter perse gaan van Muldersnijs kwam het bericht dat Molenmakersbedrijf Molema in Heiligerlee de beste inschrijver is voor het vervangen van het wiekenkruis van molen Edens in Winschoten.

Gebroeders
Eckhardt B.V.

- Mengvoeders
- Voeradditieven
- Mineralen
- Bodem- en mestverbeteraars
- Meststoffen
- Huisdiervoeders
- Dierversorgung

Wollinguizerweg 5 – 9551 TG Jipsinghuizen
Tel. 0599 326219 – Fax. 0599 326459
Email: gebroederseckhardt@hetnet.nl -
www.eckhardt-mengvoeders.nl

MULDER POT
KROPSWOLDE
pure ambacht sinds 1917

Scan om naar de
webshop te gaan
www.molmulderpot.com

Mulder Pot - Kropswolde
Molenwinkel en Webshop

Broodmeel | Cakemeel | Bakmixen | Bakbenodigdheden

Molenmakersbedrijf

Molema

V.O.F

Provincialeweg 4a, 9677 TW Heiligerlee. +0031(0)597 - 591660
info@molemavof.nl www.molemavof.nl

Molenbouw

Restauratie

Onderhoud

Verbouw

Metaal

Houtbouw

